
APPLYING LEGATO TECHNIQUE IN TEACHING TYPICAL VIETNAMESE AND FOREIGN VOCAL MUSIC WORKS

Le Mai Ly

Thanh Hoa University of Culture, Sports and Tourism

Email: lemaily@dvttdt.edu.vn

Received: 20/12/2022

Reviewed: 26/12/2022

Revised: 27/03/2023

Accepted: 24/05/2023

Released: 31/05/2023

Legato is a musical performance technique that produces fluid, continuous motion between notes. Legato is the basic technique first used in vocals to sing Vietnamese songs as well as foreign ones. The article presented the application of legato technique to some typical Vietnamese and foreign works for vocal students to practice singing and creatively perform other works..

Keywords: Legato technique; Teaching vocal music; Typical work.

1. Giới thiệu

Trong xã hội hiện nay âm nhạc nói chung, dạy và học hát nói riêng đã có được vị trí quan trọng trong đời sống. Nhu cầu thể hiện, học tập và ca hát cũng qua đó mà có bước phát triển mới, từng bước được định hình, củng cố và phát triển trên nền tảng những giá trị của truyền thống văn hóa dân tộc. Ca hát là môn nghệ thuật phối hợp âm nhạc và ngôn ngữ, là nghệ thuật dùng giọng hát để diễn đạt một cách tinh tế những cảm xúc thông qua giai điệu và ca từ của bài hát. Cơ quan tạo nên giọng hát của con người khác với các nhạc cụ bình thường, được ví như một nhạc cụ sống với sức mạnh biểu hiện lớn lao, làm cho nghệ thuật ca hát trở thành một phương tiện truyền cảm, giáo dục tư tưởng, đạo đức, thẩm mỹ và giải trí rất quan trọng. Mặc dù phong phú, đa dạng và quan trọng, cái khó của nghệ thuật ca hát thể hiện ở chỗ: ngoài những tố chất riêng có của mỗi người, yếu tố thẩm mỹ, ngôn ngữ âm nhạc... thì nó bao gồm cả các vấn đề về những quy luật chung của âm thanh, về vận dụng kỹ thuật thanh nhạc như legato, nonlegato, staccato...

2. Tổng quan nghiên cứu vấn đề

Thời gian qua trong quá trình nghiên cứu về kỹ thuật hát Legato cũng như khai thác về các kỹ thuật trong thanh nhạc đã được nhiều tác giả quan tâm, nghiên cứu trong đó phải kể đến một số công trình tiêu biểu như:

NSUT Hồ Mộ La trong cuốn “*Phương pháp giảng dạy thanh nhạc*” (2008), Nxb Từ điển Bách Khoa. Với nội dung viết về các vấn đề của bộ máy phát âm, vấn đề cộng minh, vấn

đề nguyên âm, phụ âm... cuốn sách này là nguồn tư liệu quý cho việc giảng dạy thanh nhạc chuyên nghiệp. [4]

Tiến sĩ Trần Ngọc Lan trong cuốn “*Phương pháp hát tốt tiếng Việt trong nghệ thuật ca hát*” năm 2011 đã chỉ rõ: Trong nghệ thuật ca hát, ngôn ngữ tiếng Việt đơn âm, đa thanh, nhiều âm đóng nên người hát cần nắm vững kiến thức cơ bản về cấu trúc âm thanh để khắc phục nhược điểm, xử lý một cách tinh tế, khéo léo ngôn ngữ tiếng Việt của nghệ thuật ca hát truyền thống vào hát ca khúc Việt Nam. [6]

Năm 2014, PGS. Nguyễn Trung Kiên đã xuất bản cuốn “*Những vấn đề về sự phạm thanh nhạc*”. Trong cuốn sách, tác giả đã phân chia làm ba phần, đề cập đến những vấn đề về lý thuyết âm thanh học, về phát triển những thói quen thanh nhạc, về thính giác thanh nhạc. [7]

Từ những nghiên cứu của các tác giả, bài viết đề cập đến kỹ thuật Legato trong thanh nhạc. Đây là một trong những kỹ thuật đóng vai trò quan trọng trong xử lý các tác phẩm. Kỹ thuật Legato không chỉ quan trọng đối với những người mới học hát mà đó là kỹ thuật phải được chú trọng trong luyện tập thường xuyên, liên tục của người ca sĩ và cả những người làm công tác đào tạo thanh nhạc.

3. Cách tiếp cận và phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng phương pháp thu thập tài liệu, sách báo, bài viết trên internet và tình hình thực tế giảng dạy thanh nhạc tại các cơ sở đào tạo. Từ đó phân tích, tổng hợp các tài liệu nghiên cứu, các phương pháp giảng dạy về kỹ thuật hát Legato trong thanh nhạc để rút ra những kết luận đánh giá về đặc điểm có liên quan đến phương pháp, kỹ thuật Legato trong dạy hát các tác phẩm Việt Nam và nước ngoài tiêu biểu cho sinh viên thanh nhạc.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. Legato trong ca khúc Việt Nam

Thanh nhạc là môn học gắn liền với lời ca, ngôn từ. Trước đây, quan niệm hát có kỹ thuật là phải hát to, hát khỏe và chỉ quan tâm đến âm thanh không quan tâm đến rõ lời, rõ chữ làm người nghe không hiểu nội dung của bài hát. Để chuyển tải được rõ ràng ý nghĩa nội dung mong muốn, khi hát với legato người hát ngoài những yếu tố cần thiết như giọng hát, cảm nhận âm nhạc hay còn gọi là nhạc cảm, hát có hồn, có lửa, có kỹ thuật thanh nhạc,... thì việc hát rõ lời, rõ chữ là điều rất quan trọng.

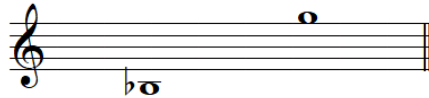
Hiện nay trong đào tạo đã có nhiều thay đổi, đã chú ý nhiều hơn đến nhả lời, nhả chữ, hát đã rõ lời hơn. Nhưng nhiều sinh viên hát gói chữ nhanh quá nên âm thanh rất bẹt, vụn, cộc, không có độ vang như mong muốn. Đa phần chú trọng đến kỹ thuật âm thanh, đến legato song kỹ thuật phát âm nhả chữ, nhả lời chưa thật sự được chú trọng. Để khắc phục nhược điểm khi phát âm nhả chữ thì cần luyện tập như sau: Trước khi hát phải đọc các nguyên âm để cảm nhận màu sắc, xác định được vị trí âm thanh của từng nguyên âm. Luyện tập phụ âm đầu, khắc phục lỗi bảm sinh và phát âm giọng địa phương. Xác định được vị trí phát âm của âm đầu. Phân biệt vắn mở, vắn đóng, vắn đóng nhanh, vắn đóng chậm để nhả chữ cho “tròn vành rõ chữ” trong các bài hát tiếng Việt.

Nhả chữ tiếng Việt liên quan đến thanh điệu và cấu trúc từ. Mặc dù, lấy giọng Bắc - giọng Hà Nội làm chuẩn song do đặc thù ca khúc Việt Nam khá đa dạng về giọng điệu và

phương ngữ vùng miền nên khi luyện tập và đặc biệt khi thể hiện cần kỹ lưỡng để không chỉ đúng khung cảnh mô tả của tác phẩm mà còn góp phần tô đậm phong cách nghệ thuật. Kỹ năng luyện tập nhà chữ tiếng Việt nên bắt đầu từ nói “tiếng một” rồi đến hát “tiếng một”. Với đặc tính đơn âm tiết nên nhiều người ví tiếng Việt như những viên ngọc được xâu chuỗi thành những chuỗi ngọc đa sắc màu.

Ví dụ : Trích “*Bài ca Hà Nội*” của tác giả Vũ Thanh [3]

Âm vực.

Ngoài mỗi từ là một đơn vị âm tách ra nó vẫn có thể đứng độc lập. Tuy nhiên, nếu phát âm không chuẩn có thể khiến nó biến hình và mang một ý nghĩa khác. Như từ *thuyền*. Khởi chữ bằng phụ âm *th* rồi di chuyển sang cụm trung tâm *uye*, nguyên âm *e* làm trung tâm vang của từ rồi kết thúc chữ bằng phụ âm *n*. Nếu một trong ba yếu tố này không được bảo đảm sẽ dẫn đến tình trạng gọi là ngọng. Ở trên từ *Bài ca Hà Nội* ta thấy rõ đặc điểm chuyển ca từ *sông, rộn rã, trái* phát âm nặng của các phụ âm uốn lưỡi như: *s, r, tr*, thành *x, d, ch* đây là đặc điểm khá nổi bật của giọng Hà Nội. Tuy nhiên, khi hát và nhà chữ lời ca khúc mang âm hưởng miền Trung đa phần vẫn hát tuân thủ lối phát âm truyền thống vùng miền.

Ví dụ : Trích “*Người đi xây hồ Kẻ Gỗ*” của tác giả Nguyễn Văn Tý [3]

Âm vực.

Bài hát trên là một nhạc phẩm rất nổi tiếng của nhạc sĩ Nguyễn Văn Tý viết cho quê hương Hà Tĩnh đậm chất dân ca xứ Nghệ. Ở đây nhạc sĩ đã khai thác rất tốt những ca từ của

miền đất Nghệ Tĩnh như *suy, sỏi, sóng, trong, trổng, trời, rọi, ruộng*,... những ca từ mà khi hát nếu người ca sĩ không phát âm đúng chuẩn từ địa phương thì bài hát sẽ mất đi ý nghĩa vùng miền của nó. Kỹ thuật hát legato ở bài hát này được sử dụng rất tinh tế bởi sự kết hợp hát liền nốt và ca từ đậm chất địa phương. Ca từ *sỏi, suy* khi hát phải được uốn tròn, bám chân răng cửa, bật rõ chữ chứ không có nhiều hơi gió phát ra thành *xỏi, xuy* như người miền Bắc hát. Bởi bài hát mang đậm âm hưởng dân ca xứ Nghệ nên thường được những ca sĩ có quê hương gốc Nghệ Tĩnh hoặc địa phương hát sẽ hay hơn.

Sau bước tập nhả chữ lấy kinh nghiệm từ đề đạt được độ *tròn vành rõ chữ*, sinh viên chuyển sang phần tìm hiểu thanh điệu và luyện tập với những đặc tính này của tiếng Việt. Thanh điệu tiếng Việt phản ánh rõ nét nhất tính chất giọng vùng miền và phương ngữ.

Ví dụ : Trích “*Mẹ yêu con*” của tác giả Nguyễn Văn Tý [3]

Âm vực.

Mẹ yêu con là ca khúc trữ tình tha thiết, đậm thấm yêu thương, có giai điệu mềm mại, uyển chuyển (nhịp 6/8), hình thức 2 đoạn đơn, có âm vực từ b đến g^{#2}.

Câu hát mở đầu (gồm 2 ô nhịp) là âm hình chính của bài, lấy chất liệu hát ru Bắc Bộ, mô phỏng động tác đưa nôi rất uyển chuyển. Với câu hát này, cần vận dụng kỹ thuật legato một cách khéo léo để thể hiện được tình cảm của người mẹ trong lời ru. Muốn làm được điều đó, sinh viên cần lấy hơi một cách nhẹ nhàng, âm thanh đưa ra đều đặn, liên tục và liền mạch. Hoặc trong đoạn a do tầm âm đã được mở rộng hơn, nên sinh viên cần phải chú ý lấy hơi thở ở nhịp lấy đà và miết âm thanh ở những chỗ luyến. Giai điệu được chuyển tiếp một cách mềm mại, âm thanh lên bổng xuống trầm nên việc duy trì hơi thở là vô cùng quan trọng, làm sao cho câu hát trở nên đậm thấm, dịu dàng.

Đây là một bài hát với tầm âm tương đối rộng, nhiều chỗ luyến lấy kết hợp với sự ngân dài làm cho việc thể hiện kỹ thuật legato không hề đơn giản. Ngoài ra, khi giải quyết yêu cầu liền giọng vẫn phải chú ý hát rõ lời, không nên chỉ chú ý đến âm thanh đơn thuần. Hơn nữa, ngoài việc hát liền giọng còn phải chú ý nhả chữ cho mềm mại, rõ ràng, hát cộng minh nhỏ.

4.2. Legato trong các ca khúc nước ngoài

Ngoài tiếng Anh được Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định trong chương trình học, sinh viên được bổ sung học thêm môn Ngoại ngữ chuyên ngành, nhằm hỗ trợ cho sinh viên khi phải thực hành những tác phẩm cổ điển tiếng Đức, Nga, Ý và Pháp. Tiếng Ý được Nhà trường đưa vào giảng dạy cho học viên bởi các tác phẩm *romance, aria* trong chương trình được sử

dụng nhiều bởi phát âm gần với tiếng Việt. Để đảm bảo tốt cho việc thực hành, một số từ phát âm cơ bản mà sinh viên cần ghi nhớ để khi hát vào tác phẩm phải thật chính xác mà không bị ví hát như tiếng Việt.

Nguyên âm trong tiếng Ý rất rõ ràng và không bao giờ phát âm giống nguyên âm đôi. Nguyên âm có thể dài (khi kết thúc các âm tiết có trọng âm), hoặc có thể ngắn (với các âm tiết không có trọng âm hoặc những âm tiết kết thúc bằng phụ âm) nhưng âm thanh không thay đổi. Phụ âm trong tiếng Ý dù là phụ âm cứng cũng luôn mềm hơn phụ âm trong tiếng Anh, các phụ âm mềm đó có cách phát âm nhẹ nhàng.

Ví dụ: *c* có hai cách đọc (*c* cứng đọc như trong từ *cat* trước *a, o, u*, *c* mềm đọc như *ch*). *g* cũng có 2 cách đọc (*g* cứng đọc như trong từ *gun* trước *a, o, u* và tất cả các phụ âm, *g* mềm đọc như trong từ *general* trước *e, i*). Chữ *ch* đọc *kê*, *la-scia* đọc là *la sa*, khi phát âm đẩy hơi gió ra, hát như chữ *s* của Việt Nam, *pian-ga* đọc *pieen-ga*, âm gió đẩy ra đọc mềm giữa chữ *p* và chữ *h*, *gno* đọc *nho*, *portto* đọc *pô-rờ-tô*. Khi hát chữ *portto* trước khi đến chữ *tô* phải hát *r* chữ *e-rờ* cong lưỡi bật rõ *rờ*, *sorte* đọc *sô-rờ-tê*, *languisceil cor* trong romance “*caro mio ben*” thì chữ *e-lờ* ở đây cũng được xử lý như chữ *r* ở trên, Chữ “*Pupil le, favil le*” khi phát âm chữ *pil* hay *vil* nối sang *le* thì chữ *l* cũng phải phát âm rõ *morir* đọc *mo-ri-rờ*, “*Latemimorir*” thì chữ *r* cuối câu cũng phải phát âm uốn lưỡi chữ *e-rờ* rõ. Chữ *l* là phụ âm mà bắt buộc nếu nằm giữa một chữ hay cuối chữ đều phải bật âm rõ.

Ví dụ : Trích “*Aria Rinaldo*” trong vở Opera *Rinaldo* của nhạc sĩ G.F. Handel

G. F. Handel

Larghetto

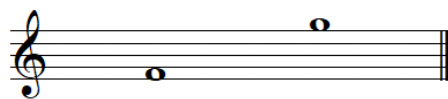
p

La - scia chi'o pian- ga la du - ra sor - te,

mp

e che so - spi - ri la li - ber ta.

Âm vực.

Tác phẩm *Aria Rinaldo* là một *Aria* trích trong vở nhạc kịch Opera *Rinaldo*, nói lên sự đau khổ bị xiềng xích, sự khát khao tự do của con người khi bị tù đầy. Tác phẩm được viết ở giọng pha trưởng (F dur) nhịp 3/4 với tính chất âm nhạc *Larghetto* (chậm, rộng rãi) để lột tả nên sự đau khổ tột cùng của con người trong ngục tù và luôn khát khao ánh sáng của sự tự do.

Aria với câu hát đầu “*Lascia chi'o pianga*” được phát âm *La-sa ki-ô pieen-ga* sinh viên cần lấy hơi nông hát nhỏ *p* giọng pha, nhấn trọng âm xuống nhẹ nhàng mềm mại. Tiếp câu sau “*La dura sorte, e che sospiri*” phát âm *la-đu-ra sô-rờ-tê, ê kê sô-sờ-pi-ri*. Lấy hơi sâu hơn vượt sắc thái to rồi về nhỏ đẩy tiếng lên nốt f^2 sáng rồi lại thu về vừa phải đầy cảm xúc. Câu cuối “*La liber ta*” phát âm *La li-bê-rờ ta* được hát legato giọng ngực kết hợp cộng minh ngực rên nhỏ. Khi thực hành các tác phẩm nước ngoài không nên thêm bất cứ nốt luyến láy hoa mỹ nào, âm thanh đi thẳng, úp tiếng, hát sắc thái to, nhỏ đúng kỹ thuật, tránh hát bạch thanh, rời rạc.

Trong mỗi giờ học của sinh viên, sau những bài tập luyện thanh những mẫu âm cơ bản để rèn luyện những thói quen như hơi thở, hoạt động của thanh đới, cảm giác đúng của âm thanh vang sáng đúng vị trí. Khi áp dụng vào bài tập bài vocalise luôn phải được giảng viên chọn là bài tập luyện đầu tiên cho sinh viên. Bởi mục đích ứng dụng bước đầu việc luyện thanh vào bài tập có giai điệu và tiết tấu phát triển đó là biện pháp bắc cầu chuyển việc luyện thanh những âm thanh đơn thuần sang hát những bài hát không có lời.

Đối với những bài Romance như bài Romance của nhạc sĩ *Claudio Monteverdi* viết ở giọng Rê thứ, nhịp 4/4, nhịp độ hơi chậm nhưng linh hoạt. Bài có âm vực vừa phải (quãng 6 trưởng), giai điệu dễ nhớ dễ thuộc, phù hợp với sinh viên mới làm quen với phương pháp học thanh nhạc, khi âm vực của các em chưa được mở rộng, kỹ thuật thanh nhạc cũng chưa vững. Bài luyện thanh Romance xuống thấp nhất ở nốt Rê1 của quãng 8 thứ 1 (d¹), lên cao ở nốt Rê2 quãng 8 thứ 2 (d²). Ở nốt thấp sinh viên cần hát vang lồng ngực, bám vị trí chân răng cửa, càng lên cao âm thanh cần đầy vang sáng giọng đều chuẩn xác, hát đúng vị trí cao độ.

Ví dụ : Trích “Romance” của nhạc sĩ *Claudio Monteverdi*

La scia te mi mo ri re! la scia te mi mo

La scia te mi mo ri re! la scia te mi mo

Âm vực:

Hát liền nốt, lấy hơi đúng chỗ không vụn vặt, ngân đúng nhịp, hát *legato* mềm mại, cộng minh vừa phải rung láy nhẹ ở cuối mỗi câu để câu hát có chiều sâu cảm xúc hơn. Chú ý hát nhấn mềm ở phách mạnh, hát có sắc thái to nhỏ rõ ràng. Những nốt lên cao cần hát từ nhỏ đến to, nén hơi ở nốt đầu câu giọng hỗn hợp rồi đẩy hơi cho nốt cao cuối cùng được vang sáng đúng vị trí.

Hơi thở đều đặn, vị trí âm thanh thống nhất, không lấy hơi quá sâu khi hát nốt thấp. Để nốt cao được vang và sáng sinh viên cần lấy đầy hơi thở bụng, có lực nén hơi và lực đẩy tiếng khi lên nốt cao, bật âm thanh vang ra ngoài, vị trí âm thanh sau chân răng cửa. Sinh viên cần hát úp tiếng, khẩu hình hơi cười, lưỡi thu vào đê xuống, âm khu cao f² thanh quản nâng lên hát giọng giả thanh, vị trí âm thanh luôn bám ở chân răng, cột hơi nén sâu để tăng phần hiệu quả âm thanh sáng.

Giảng viên hướng dẫn và đệm piano cho sinh viên thực hành từng câu một cho đến cuối bài. Trong lúc luyện tập giảng viên luôn quan sát tư thế, khẩu hình, hơi thở,... chỉnh sửa ngay khi học viên làm chưa đúng. Cần lưu ý những chỗ khó trong bài, lưu ý nên đẩy hơi vào “*tận đáy bụng dưới*”, nén và giữ hơi bằng cách “*bám vào chân hơi*”.

Đối với các tác phẩm *Aria*. Khi giảng viên ra bài tập cho sinh viên với tác phẩm trích đoạn trong vở nhạc kịch, tức là lúc đó sinh viên đã nắm được một số kỹ thuật về thanh nhạc.

Sinh viên đã có khả năng xử lý tương đối khá, nên việc luyện tập ứng dụng vốn kỹ thuật đó vào thực tế bài hát là rất cần thiết. Ở giai đoạn này không phải là những ca khúc giản đơn nữa mà cần những tác phẩm *romance* nước ngoài hay *Aria* trích trong các vở nhạc kịch phức tạp hơn. Việc luyện tập bài hát không chỉ để áp dụng kiểm tra âm thanh đẹp mà sinh viên cần phải giải quyết những vấn đề kỹ thuật phức tạp hơn như xử lý sắc thái, tình cảm, hát rõ lời... sao cho đạt tới sự tinh tế, chạm đến trái tim người nghe.

Tác phẩm *O Mio Babbino Caro* là *Aria* trích trong vở Opera *Gianni Schicchi* của nhạc sĩ Ý vĩ đại Giacomo Puccini. Ông là một chuyên gia về thanh nhạc, *Aria* là dấu ấn sâu sắc về các vở *Opera* trữ tình lãng mạn của ông, nói lên sức mạnh của tình yêu, sự đau khổ khi tình yêu của cô gái không được cha chấp nhận. “*Ôi cha yêu quý của con, trong tim con khổ sở xiết bao, con đã trao tay tình yêu cho Rinustro,... Nếu như ước mơ là hão huyền cứ mặc thân xác con dưới chân cầu Ponte Vecchio, ôi hãy thương lấy con, con xin cha*”. *Aria* được dùng cho sinh viên những năm cuối. Tác phẩm được viết ở giọng As-dur, nhịp 6/8 với nhịp độ *Andante sostenuto* (chậm vừa, giữ tiếng). Trước khi luyện tập, sinh viên cần “vỡ bài” để hát chính xác giai điệu, đọc lời ca một hai lần cho quen, rồi đọc diễn cảm, sau đó mới ghép lời vào nhạc. Như vậy, đến khi tập luyện sẽ không mất sức và thuận lợi hơn. Hiểu được nội dung, sẽ tạo được hưng phấn khi trình bày tác phẩm để đạt tới cảm xúc thăng hoa và đưa tới hình tượng diễn cảm đến người nghe đẹp nhất.

Ví dụ: Trích “*O Mio Babbino Caro*” của nhạc sĩ Giacomo Puccini

Âm vực:

Đây là một bản *Aria* trữ tình, mềm mại, đòi hỏi người hát phải có một hơi thở chắc chắn để có thể hát hết câu nhạc và xử lý những sắc thái to nhỏ trong bài. Kỹ thuật legato được thể hiện bằng các dấu luyến kéo dài và liên tiếp xuyên suốt tác phẩm. Để thực hiện được các câu dài, cần tiết chế hơi một cách đều đặn, đảm bảo sự gắn kết giữa các âm khu với nhau. Việc hát miết âm thanh trong những bước nhảy quãng xa (quãng 8) lên âm khu cao a^2 trong bài thể hiện mức độ cao trong việc sử dụng kỹ thuật legato. Để thực hiện tốt, sinh viên cần áp dụng một cách linh hoạt những yêu cầu kỹ thuật trong các mẫu luyện thanh. Hít hơi sâu, nén chặt hơi thở, mở nhắc khẩu hình linh hoạt theo các nguyên âm và phụ âm, sao cho âm thanh nhẹ, vang, sáng và hòa quyện.

Trong nghệ thuật ca hát, kỹ thuật hát là nền tảng cho sự thể hiện tình cảm của bài hát, sự sáng tạo để người hát biểu đạt những rung cảm, cái đẹp trong tác phẩm. Legato là kiểu hát cơ

bản nhất của kỹ thuật thanh nhạc. Đây là cách hát mượt mà, uyển chuyển, có mặt trong hầu hết giai điệu các thể loại thanh nhạc có tính chất trữ tình. Bất cứ một thể loại thanh nhạc nào, ca khúc, hợp xướng hay opera.

5. Thảo luận

Đổi mới phương pháp dạy học bằng việc nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập để sinh viên ứng dụng vào thực hành các tác phẩm âm nhạc là nhiệm vụ của các cơ sở có đào tạo thanh nhạc. Xác định rõ nội dung, kiến thức bắt buộc cần phải có để từ đó đưa vào chương trình giảng dạy thêm số lượng những tác phẩm có sử dụng kỹ thuật legato nhằm trang bị cho sinh viên lượng kiến thức cơ bản và phương pháp để sinh viên sau này có thể tự học và làm việc suốt đời.

Nên tổ chức cuộc thi hát các tác phẩm, các ca khúc hai năm/lần để tạo sân chơi cho các em sinh viên được cọ xát và trải nghiệm, đồng thời điều này cũng sẽ giúp các em thêm yêu thích thể loại Aria cũng như giới thiệu được thể loại hát bác học này đến gần hơn với công chúng.

Đưa các bài hát có sử dụng kỹ thuật legato chất lượng tốt của các giảng viên, sinh viên thể hiện trên truyền hình, youtube, các trang mạng xã hội.

Mở rộng các hội thảo, các cuộc biểu diễn về chuyên ngành thanh nhạc giữa người dạy và người học với các nhà chuyên môn sâu là các ca sĩ tại các đoàn nghệ thuật chuyên nghiệp và nghệ nhân trên địa bàn tỉnh nhằm đưa ra những kinh nghiệm và những giải pháp tốt nhất cho chuyên ngành đặc thù về thanh nhạc.

6. Kết luận

Dạy học thanh nhạc là một quá trình lâu dài và kiên trì, vận dụng lối hát legato với những kỹ thuật thanh nhạc cơ bản để vào dạy hát đòi hỏi người giảng viên phải tìm ra những phương pháp tối ưu trong quá trình dạy học. Việc vận dụng kỹ thuật legato vào dạy thanh nhạc là một vấn đề lớn và cũng không dễ dàng. Do vậy, vấn đề này cần được tiếp tục nghiên cứu sâu và hoàn thiện hơn cả dưới góc độ lý luận cũng như thực tiễn vận dụng vào trong quá trình dạy và học thanh nhạc sẽ có tính khả thi và mang lại hiệu quả tích cực.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Nguyễn Trung Kiên (2001), *Phương pháp sư phạm Thanh nhạc*, Viện Âm nhạc, Hà Nội.
- [2]. Hoàng Dương (2003), *Phong cách hát Belcanto*, Âm nhạc và thời đại, Hội Nhạc sĩ Việt Nam.
- [3]. Nhiều tác giả (2003), *150 Ca khúc dùng trong sinh hoạt tập thể*, NXB Lao động.
- [4]. Hồ Mộ La (2008), *Phương pháp dạy Thanh nhạc*, NXB Từ điển Bách khoa, Hà Nội.
- [5]. Nhiều tác giả (2010), *100 Bài ca đi cùng năm tháng*, NXB Văn hóa Thông tin.
- [6]. Trần Ngọc Lan (2011), *Phương pháp hát tốt tiếng Việt trong nghệ thuật ca hát*, NXB Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.
- [7]. Nguyễn Trung Kiên (2014), *Những vấn đề sư phạm Thanh nhạc*, NXB Âm nhạc, Hà Nội.

VẬN DỤNG KỸ THUẬT LEGATO TRONG DẠY HÁT CÁC TÁC PHẨM VIỆT NAM VÀ NƯỚC NGOÀI TIÊU BIỂU

Lê Mai Ly

Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa

Email: lemaily@dvttdt.edu.vn

Ngày nhận bài: 20/12/2022

Ngày phản biện: 26/12/2022

Ngày tác giả sửa: 27/03/2023

Ngày duyệt đăng: 24/05/2023

Ngày phát hành: 31/05/2023

Legato (kỹ thuật hát liền giọng) là kiểu hát liền tiếng, cách hát chuyển tiếp liên tục, đều đặn từ âm nọ sang âm kia để tạo nên sự mượt mà, tinh tế của giọng hát. Legato là kỹ thuật cơ bản được sử dụng đầu tiên trong thanh nhạc khi áp dụng hát các ca khúc Việt Nam cũng như tác phẩm nước ngoài. Bài viết giới thiệu vận dụng kỹ thuật legato cho một số tác phẩm tiêu biểu của Việt Nam và nước ngoài để từ đó sinh viên học thanh nhạc có thể áp dụng trong khi thực hành hát cũng như biết vận dụng sáng tạo trong các tác phẩm thể hiện.

Keywords: Kỹ thuật legato; Dạy hát; Tác phẩm tiêu biểu.